

Fjellinjen

Årsrapport 2017

FJELLINJEN

Innhold

Gode resultater i en tid med store endringer	3
Digital og effektiv bompengesektor: Enkelt for kunde – mer penger til vei og kollektivtrafikk	5
Styrets beretning 2017	8
Resultat	14
Balanse	14
Kontantstrømoppstilling	16
Regnskapsprinsipper	17
Noter	20
Revisors beretning	29

Gode resultater i en tid med store endringer

Fjellinjen har gjennom en årrekke redusert driftskostnadene og økt bidraget til Oslopakke 3, og 2017 føyde seg inn i rekken av år med kontinuerlig forbedring av resultatene.

Resultatene kjennetegnes av stabile inntekter, høy kontantstrøm, forutsigbare kostnader, lavere tap på fordringer, økt effektivisering og stabilt høy kundetilfredshet.

Bompengibransjen har vært igjennom tre år med betydelige endringer. Vi er fornøyd med at vi har levert solide resultater hvert tertial og hvert år gjennom denne perioden.

Fjellinjen har signert ny bompengesavtale med Samferdselsdepartementet med tilhørende finansierings- og prosjektavtale. Fjellinjen er dermed fullt ut etablert som et av fem regionale bompengeselskap i Norge, med et mandat til å kreve inn bompenge på vegne av Oslopakke 3 frem til og med 2036.

I henhold til denne avtalen kan ikke Fjellinjen drive utstedervirksomhet, men inntil forskrift som regulerer utsteder-virksomheten er besluttet, har Fjellinjen fått dispensasjon av Samferdselsdepartementet til å drive integrert utstedervirksomhet i bompengeselskapet.

For å nå målene i bompengereformen, må bransjen ha velfungerende og effektive utstedere som sikrer at bompengeselskapene får passeringsinntektene i tide til å betjene de som rekvirerer bompengene til prosjektene i Oslopakke 3.

Fjellinjen har jobbet mye med forbedring av kvalitet, kundetilfredshet og effektivitet. Vi har en kundetilfredshet hvor 9 av 10 kunder er fornøyd/meget godt fornøyd med henvendelsen til Fjellinjen.

Selskapet har gjennom nærmere 30 år opparbeidet kompetanse og struktur for å drive innkreving, kunde- og markedsarbeid i alle de kanalene kundene forventer å bruke. På denne måten er vi rede for å bekle en utstederfunksjon basert på nye vilkår når den tiden kommer.

FJELLINJEN BOMPENGESELSKAP HAR ANSVAR FOR Å:

- forvalte og utvikle riktig utstyr og software i bomstasjonene
- registrere og identifisere riktig kjøretøy med riktig fakturagrunnlag
- kreve inn passeringsinntekt fra utstedere og kunder som ikke har inngått AutoPASS-avtale
- finansiere Oslopakke 3 gjennom bompenginntekter og låneopptak

FJELLINJEN UTSTEDER HAR ANSVAR FOR Å:

- inngå Autopassavtaler med kundene og distribuere brikke(r)
- utføre kundeserviceoppgaver i alle manuelle og digitale kanaler
- fakturere sluttkunden og kreve inn passeringsinntekter på vegne av bompengeselskapet.

Hva gikk bompengene til i 2017?

E16 Sandvika-Wøyen / Planlegge riksvei 4 Kjøl-Rotnes

Planlegging av den nye Fornebubanen / Nytt Signal- og sikringsanlegg for T-banen

Samlet plan for utbygging av trikkenettet i Oslo / Sammenhengende sykkelvegnett i Oslo

Oppgradering av fellesstrekningen Majorstuen-Tøyen og Etterstad – Hellerud (T-bane)

Finansiering av kollektivtransport

Digital og effektiv bompengesektor:

Enkelt for kunde – mer penger til vei og kollektiv- trafikk

Selvbetjeningskanalene er i ferd med å overta i kundeservicesammenheng. Fjellinjen har en selvbetjeningsgrad på 65 prosent. Det vil skje et skifte der manuell kundeservice blir erstattet med selvbetjeningsløsninger for kundene, og manuelle oppgaver innen saksbehandling i stor grad blir automatisert og erstattet av robotløsninger.

Dette er i tråd med utviklingen i samfunnet der vi i stadig større grad er vant med selv å betjene egne kundeforhold. Dette er også i tråd med videre effektiviseringsbehov.

Bruk av teknologi er en av de viktigste faktorene for utvikling og effektivisering av bompengerekravet. En digitalisert verdikjede og bruk av nye betalingsløsninger er faktorer som vil ha stor betydning for framtidig effektivisering.»

En digitalisert verdikjede for Fjellinjen betyr at hoved- og støtteprosessene gjennomføres uten manuelle operasjoner. Dette gjelder fra datainnsamling ved bompassering, via identifisering av bilen og

faktureringsadresse, til kunden er fakturert og selvbetjent i digitale kanaler. For datainnsamling må selskapet ta i bruk moderne teknologi for datafangst sammen med åpne grensesnitt mot eksterne databaser, som igjen gir nye muligheter for fakturering og kommunikasjon med kunden i sanntid.

Dagens betalingsløsninger baserer seg i hovedsak på banker og deres samordning. Fjellinjens kunder kan i dag betale fakturaen sin med Vipps, og her forventes det flere løsninger og betalingsplattformer. Fjellinjens fakturaer til kunden kjennetegnes av små beløp og mange transaksjoner, og det er et mål å utnytte de mulighetene som ligger i teknologien til å utføre faktureringsleddet mer effektivt, både gjennom lavere portokostnader og færre utsendelser. Samtidig møter vi kundenes forventninger om fleksibilitet, og at de kan betale for passeringene på den måten de selv ønsker.

Kamera og OCR-teknologi utvikles stadig, og etter hvert vil det være mulig å registrere passeringer enda mer nøyaktig til betydelig lavere kostnad enn dagens brikke og støttesystemer. Kjøretøyet vil også kunne identifiseres 100 prosent ved hjelp av digital gjenkjenning av et kjøretøys unike identitet utover registreringsskiltet. Vi vil følge denne utviklingen nøye.

65%

selvbetjeningsgrad
i andre halvår 2017

75% 25%

elektronisk faktura

papirfaktura

9/10

fornøyde kunder

622 000

kunder av Fjellinjen

Urbaniseringen medfører at mange mennesker flytter til de store byene, og da spesielt til Oslo. I denne sammenheng vil bompenger få en annen hensikt. I dag er det et verktøy for finansiering. Framover vil det også bli et verktøy for trafikkstyring; det vil si å regulere biltrafikken inn til Oslo sentrum.

Globalisering medfører økt andel passeringer fra utenlandske kjøretøy. Fjellinjen har i dag et stort antall europeiske transportselskap som kunder og vil fortsette arbeidet med å sikre at internasjonale aktører gjør opp for seg ved passering i norske bompengeanlegg.

Et grønt skifte betyr blant annet at det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Fjellinjen vil ha en viktig samfunnsrolle her gjennom å legge til rette for bruk av miljødifferensierte takster, gjennom dagens og framtidens bomstasjoner i Oslo-regionen.

Anne-Karin Sogn, Administrerende direktør

Fjellinjens rolle i denne utviklingen vil være å bidra med analyser på trafikk, og synliggjøre effekten av politiske beslutninger om ønsket endring i kjøremønster. Selskapet vil legge til rette for effektiv innkreving gjennom å bruke den mest hensiktsmessige og tilgjengelige teknologien for registrering og identifisering, samt å være en pådriver i digitaliseringen av kundereisen. Gjennom de tiltakene og den kunnskapen vi kan bidra med, vil vi være en aktør som bidrar til ønskede endringer i byutviklingen.

I erklæringen fra dagens regjering er det eksplisitt nevnt at arbeidet med å effektivisere bompengesektoren for å redusere bompengebelastningen for bilistene, skal fortsette. Samtidig skal det sikres at utenlandske vogntog forplikter seg til å betale bompenger og andre avgifter. Fjellinjen forplikter seg til å jobbe videre med effektivisering og forenkling for bilistene. Dette gjør vi i tråd med våre verdier: Hjelpsom, Enkel og Korrekt.

11,7 millioner

passeringer med elbil i 2017
(3 millioner flere enn i 2016)

Styrets beretning 2017

Fjellinjen AS er lokalisert i Oslo og eid av henholdsvis Oslo kommune (60 %) og Akershus fylkeskommune (40 %). Selskapets hovedoppgave er å bidra til å finansiere utbyggingen av hovedveinet og kollektivtiltak i Oslo og Akershus.

Selskapet har en avtalefestet rett til å kreve inn bompenger på vegne av Oslopakke 3. Oslopakke 3 er en samordnet plan for utbygging og finansiering av veger og kollektivtrafikk i Oslo og Akershus

Fjellinjens finansiering av Oslopakke 3 skjer ved innkreving av avgift ved passering gjennom bompengeringen i Oslo og bompengeringen på grensen mellom Oslo og Bærum. Styringsgruppen for Oslopakke 3 presenterer årlig en revidert fireårig handlingsplan som danner grunnlag for bruk av bompengemidlene.

Storingsproposisjon 86 S (2016-2017), vedtatt i juni 2017, forlenger Fjellinjens mandat for bompengennekreving fra 2032 til 2036 samt innfører nytt takstsystem med tids- og miljødifferensierte takster.

HOVEDTREKK

I 2017 hadde selskapet et netto resultat før tildeling til veiprosjekter og kollektivtiltak på NOK 2 726 millioner mot NOK 2 439 millioner i 2016. Fra og med 1. oktober 2017 ble tids- og miljødifferensierte takster innført i Oslo, noe som innebar en gjennomsnittlig prisøkning på 35 % for en passering i Fjellinjens anlegg.

Bevilgningen til Oslopakke 3 for 2017 utgjorde NOK 2 575 millioner, og Statens vegvesen har i løpet av året rekvirert NOK 2 636 millioner. Akkumulert bevilgede bompenger, som ikke er rekvirert av Statens vegvesen, er bokført som gjeld til Statens vegvesen. I 2017 er denne gjelden redusert med NOK 61 millioner.

Fjellinjen har i 2017 signert ny bompengavtale med Samferdselsdepartementet. Tilhørende finansierings- og prosjektavtale er signert

med Vegdirektoratet. Fjellinjen er dermed fullt ut etablert som et av fem regionale bompengeselskap i Norge. Avtalen regulerer Fjellinjens mulighet til å drive utstedervirksomhet, som i tråd med bompengereformen skal skilles ut fra bompengeselskapet. Fjellinjen planlegger derfor en juridisk utskillelse av denne virksomheten slik at den kan videreføres i et eget selskap. Utstedervirksomheten omfatter inngåelse av Autopassavtaler, distribusjon av brikker, kundeservice og innkreving av bompenger fra kunder med Autopassavtale. Inntil forskrift som regulerer utstedervirksomheten er besluttet har Fjellinjen fått en tidsbegrenset dispensasjon til å drive integrert utstedervirksomhet i bompengeselskapet.

UTVIKLING OG DRIFT

Totalt ble det registrert 112,4 millioner passeringer i 2017. Dette er en nedgang på 1,3 millioner (1 %) sammenlignet med 2016. Ser man på siste kvartal isolert, var reduksjonen i trafikkvolumet på 5 % sammenlignet med 2016. Nedgangen skyldes hovedsakelig innføringen av tids- og miljødifferensierte takster 1. oktober 2017. Antall elbilpasseringer økte med 3 millioner (35 %) passeringer sammenlignet med 2016, og utgjorde totalt 11,7 millioner passeringer i 2017. Innføringen av tids- og miljødifferensierte takster har medført et økt behov for trafikkstatistikk, prognoser og analyser til eiere, oppdragsgivere og andre interessenter. Dette har igjen bidratt til økt bevissthet rundt bomtakster og hvilken effekt de har på trafikkutviklingen.

Fjellinjen bygger et positivt omdømme ved å øke kjennskap til hva bompengene bidrar til av byutvikling. Fjellinjens kundeservice er tilgjengelig på telefon, e-post og chat, og serviceresultater på svar- og behandlingstider viser et stabilt høyt nivå gjennom hele året. Kundetilfredsheten ligger gjennomsnittlig på 92,5 %, det vil si at 92,5 % av kundene som har vært i kontakt med Fjellinjen er fornøyd eller godt fornøyd med hvordan henvendelsen ble besvart. Fjellinjen mottar svært få kundeflager.

Effektiv og korrekt innkreving sammen med god kundeservice er førende for Fjellinjens arbeid. Fjellinjens kvalitetsregime er basert på

112,4

millioner passeringer i 2017
1.3 millioner færre enn i 2016

ISO 9001:2015 standarden hvor prosesser og prosedyrer er dokumentert. Avvikshåndteringen sørger for et kontinuerlig forbedringsarbeid i hele organisasjonen.

Fjellinjen har i 2017 fått bekreftet sin langsiktige AA - rating fra Standard & Poors' og selskapets outlook er revidert fra «Stable» til «Positive».

REGNSKAP 2017

Totale driftsinntekter ble på NOK 3 102 millioner i 2017, mot NOK 2 824 millioner i 2016. Av dette utgjorde rene passeringssinntekter NOK 3 045 millioner i 2017, mot NOK 2 768 millioner i 2016.

Driftskostnadene i 2017 utgjorde NOK 183 millioner mot NOK 185 millioner i 2016. Driftsresultatet i 2017 var på NOK 2 919 millioner mot NOK 2 639 millioner i 2016. Netto finanskostnader i 2017 var på NOK 192 millioner mot NOK 200 millioner i 2016. Hovedårsaken til nedgangen skyldes en reduksjon i rentebærende gjeld. I 2017 hadde selskapet et netto resultat før tildeling til veiprosjekter og kollektivtiltak på NOK 2 726 millioner mot NOK 2 439 millioner i 2016.

Fjellinjens rentebærende gjeld er redusert med NOK 200 millioner i løpet av 2017, og utgjorde NOK 5 000 millioner ved utgangen av året.

Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av vesentlig betydning for å vurdere foretakets stilling og resultat.

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede.

KONTANTSTRØMMER 2017

Kontantstrømmer generert fra operasjonell virksomhet korrigert for driftsrelaterte investeringer utgjør NOK 2 567 millioner. Fjellinjen har, som nevnt, i 2017 redusert rentebærende gjeld med NOK 200 millioner. Statens vegvesen har rekvirert NOK 2 636 millioner.

Pr. 31.12.2017 utgjorde forventet fremtidige kontantstrømmer fra ikke benyttet innkrevingsrett, utestående fordringer og innestående i bank NOK 6 555 millioner, mens summen av selskapets kort- og langsiktige forpliktelser utgjorde NOK 6 549 millioner.

FINANSIELL RISIKO

Kreditrisiko

Fjellinjens fordringer er fordelt på en stor kundemasse der ingen enkeltfordring utgjør en vesentlig andel av totalen. Innkrevingsforskriften er endret slik at innkreving fra kunder uten avtale ikke lenger bli ilagt tilleggsavgifter, men følger vanlig innkrevingsløp. Fjellinjen vurderer dette som en forenkling av innkrevingsforløpet.

Fjellinjen har motpartsrisiko mot banker i forbindelse med innskudd og rentebytteavtaler. Denne risikoen oppfattes som lav fordi man kun benytter finansinstitusjoner med tilfredsstillende rating.

UTVIKLING 2015 – 2017

	2017	2016	2015
Totale driftsinntekter	3 101,5 millioner	2 824,2 millioner	2 820,8 millioner
Driftskostnader	183,0 millioner	185,0 millioner	240,0 millioner
Driftsresultet	2 918,5 millioner	2 639,2 millioner	2 580,8 millioner
Rentebærende gjeld	5 000,0 millioner	5 200,0 millioner	5 300,0 millioner
Trafikkvolum	112,4 millioner	113,7 millioner	113,7 millioner
El-bilpasseringer	11,7 millioner	8,7 millioner	6,1 millioner

4.1%

Sykefravær

Renterisiko

Fjellinjens rentebærende gjeld utgjorde NOK 5 000 millioner pr. 31.12.2017. Av dette var 81 % sikret til fast rente. For å sikre en forutsigbar kontantstrøm til Oslopakke 3, har Fjellinjens finanspolicy et krav om at en viss andel av selskapets rentebærende gjeld skal sikres til fast rente.

Likviditetsrisiko

Selskapet forventer en fortsatt positiv utvikling i likviditeten fra driften slik at man kan møte rekvireringene fra Statens vegvesen. Selskapet vurderer likviditeten i selskapet som god, og at selskapet har en stabil likviditetstilgang. Selskapet er ratet av Standard & Poors' med en AA – rating med positiv outlook. Selskapets obligasjons- og sertifikatlån utgjør henholdsvis NOK 4 300 millioner og NOK 700 millioner ved utgangen av 2017, og disse forfaller over en periode på syv år. Selskapet har ved utgangen av 2017 en disponibel likviditet på NOK 153 millioner, samt en ubenyttet kassakreditt med ramme på NOK 500 millioner.

Annen risiko

Nye tids- og miljødifferensiert takster og nye bomsnitt gjør at det knytter seg usikkerhet til trafikkvolum og passeringsinntekter. Det er etablert et tett samarbeid mellom Fjellinjen, Statens vegvesen og Oslopakke 3 for kontinuerlig oppfølging av trafikk- og inntektsutvikling med tanke på Fjellinjens evne til å møte fremtidige forpliktelser.

ETISKE RETNINGSLINJER

Fjellinjens etiske retningslinjer gjelder for Fjellinjens ansatte og styrets medlemmer, og er tilpasset de handlinger og situasjoner den enkelte risikerer å stå overfor. Retningslinjene er spesielt rettet mot anskaffelser, habilitet, omdømme og åpenhet. Eksempler på mulige etiske dilemmaer er nedfelt i retningslinjene. Fjellinjen har etablert en ekstern varslingskanal på www.fjellinjen.no hvor det kan varsles om kritikkverdige forhold der Fjellinjen er part.

ARBEIDSMILJØET

Arbeidsmiljøet i Fjellinjen er godt og det er et konstruktivt samarbeid

med tillitsvalgte og verneombud. Det satses kontinuerlig på praktisk ledertrening både når det gjelder mål- og resultatoppfølging, lov- og avtaleverk og økonomi-/ resultatforståelse. Det har vært gjennomført tre arbeidsmiljømålinger i 2017, og undersøkelsene viser et stabilt godt arbeidsmiljø.

Det ble avholdt tre AMU-møter i 2017, og handlingsplanen for systematisk HMS-arbeid er fulgt. Sykefraværet i 2017 var på 4,1 %, som er en nedgang på 0,8 prosentpoeng sammenlignet med 2016. Sykefraværet i Fjellinjen er over tid redusert gjennom et tett samarbeid mellom medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten. Det har ikke blitt rapportert om personskader i 2017.

Antall fast ansatte i Fjellinjen pr. 31.12.17 utgjorde 53 medarbeidere; 29 kvinner og 24 menn. Antall årsverk utgjorde 57,6 i 2017, og inkluderer sommervikarer og timelønnede på kundesenteret i tillegg til fast ansatte. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjør 33 %. Selskapet arbeider aktivt for likestilling mellom kvinner og menn i bedriften, og det legges vekt på dette ved saker som gjelder lønn, avansement og rekruttering.

DISKRIMINERING

Fjellinjen ser stor verdi i mangfold, og arbeider aktivt for å forhindre diskriminering. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Det er i samarbeid med bedriftshelsetjenesten etablert varslingsrutiner som skal sikre medarbeidere mulighet for anonymitet og trygghet for god oppfølging ved varsling om uønskede hendelser.

YTRE MILJØ

Virksomheten medfører ingen direkte forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø. Fjellinjen har lagt til rette for videokonferanser og annen elektronisk kommunikasjon for å redusere selskapets reisevirksomhet. Samtidig arbeides det aktivt for å øke andelen kunder som benytter e-faktura, avtalegiro og mobile betalingsløsninger for å redusere selskapets papirforbruk.

Antall ansatte

29 24

kvinner

menn

UTSIKTENE FRAMOVER

Osloregionen er preget av stor tilflytting, store investeringer i infrastruktur og tiltak som gir positive miljøgevinster. Fjellinjen er en sentral aktør i finansieringen av planlagte aktiviteter. Bompengoordningen er et viktig verktøy for å påvirke trafikkvolum og kjøretøysammensetning i regionen.

På vegne av eiere og oppdragsgiver skal Fjellinjen være en trygg og tillitsskapende tjenesteleverandør, ved å gjennomføre korrekt identifisering, feilfri innkreving og profesjonell kundebehandling. Gjennom forutsigbar finansiering, effektiv drift og god kundebehandling skal Fjellinjen bidra til målsatt byutvikling.

I 2018 planlegger Fjellinjen å refinansiere NOK 700 millioner i sertifikatlån og NOK 900 millioner i obligasjonslån. Refinansieringen og betingelsene relatert til denne forutsetter et likvid lånemarked og at Fjellinjen opprettholder en akseptabel kredittrating.

For Fjellinjen vil 2018 bære preg av store forretningskritiske prosjekter som skal realiseres i 2019. I forbindelse med Oslopakke 3 trinn 2 er

det planlagt nye bomsnitt i Oslo og Akershus samt etablering av toveis innkreving i indre bomsnitt. Dette vil fordele bompengefinansieringen på flere passeringer og flere kunder. I tillegg skal store deler av dagens systemløsninger for bompenginnkreving i Norge skiftes ut, noe som vil bidra til å effektivisere bompenginnkrevingen ytterligere.

Fjellinjen har organisert sin virksomhet i henhold til bompengereformens krav (Stortingsmelding 25: 2014/15 – På rett vei) om å etablere et skille mellom bompengeselskap og utsteder. Fjellinjen har gjennomført et operasjonelt og regnskapsmessig skille mellom disse to enhetene, og forbereder en juridisk utskillelse av utstederfunksjonen når det er regulatorisk tilrettelagt for dette.

Fjellinjen skal kjennetegnes av effektivitet, profesjonell kundebehandling og kvalitet i hele verdikjeden. Selskapets fremtidige kompetanse er fokusert rundt områdene teknologi, finans og marked. Dette gjør oss til en solid bidragsyter til Oslopakke 3 i form av rådgiving om trafikkutvikling, inntektsprognoser og finansiering. For å sikre tilfredsstillende kvalitet på interne prosesser og rutiner er Fjellinjen sertifisert i henhold til ISO 9001:2015.

OSLO, 23. MARS 2017, STYRET I FJELLINJEN AS

ANNE-KARIN SOGN

Administrerende direktør

HÅKON A. EIDEM

SIRI HOV EGGEN

TIM A HOLMVIK

INGEBJØRG JOHANNESSEN

ASTRID C. LØKEN ØYEHAUG

MAI-LILL IBSEN

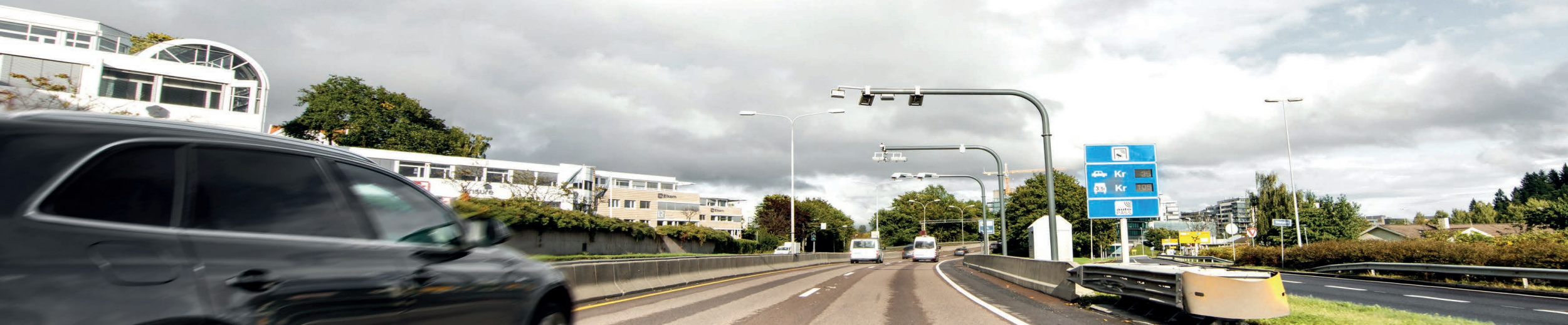
CATO HELLESJØ

Styreleder

2 636 millioner

kroner rekvirert av Statens vegvesen til
bompengeprosjekter i Oslo og Akershus i 2017

Regnskap 2017

RESULTAT

DRIFTSINNETEKTER OG DRIFTSKOSTNADER

Beløp i hele tusen

	NOTE	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter			
Passeringsinntekter		3 044 788	2 768 025
Annen inntekt		56 747	56 214
Sum driftsinntekter	1	3 101 535	2 824 239
Driftskostnader			
Porto og blanketter		23 132	23 374
Annen direkte kostnad		1 765	3 976
Lønnskostnad	2	35 700	38 797
Drift IT og bomstasjoner		29 263	39 281
Administrasjonskost		32 201	21 780
Tap på fordringer		15 964	14 941
Inndrivelseskostnad		16 570	17 249
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	28 414	25 630
Sum driftskostnader		183 009	185 028
Driftsresultat		2 918 526	2 639 211
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		7 262	8 608
Annen finanskostnad		199 414	208 363
Resultat av finansposter		-192 152	-199 755
Resultat før avskrivning på innkrevingsretten		2 726 374	2 439 456
Avskrivning av innkrevingsretten	3	2 726 374	2 439 456
Resultat til disponering		-	-

BALANSE

EIENDELER

Beløp i hele tusen

	NOTE	2017	2016
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Aktivert innkrevingsrett	3	5 625 066	5 776 440
Immatrielle eiendeler	4	98 090	99 618
Sum immaterielle eiendeler		5 723 156	5 876 058
Varige driftsmidler			
Maskiner og anlegg	5	567	
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	2 115	3 130
Sum varige driftsmidler		2 682	3 130
Sum anleggsmidler		5 725 838	5 879 188
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	6	441 188	360 588
Opptjent, Ikke fakturert inntekt	6	325 896	238 440
Andre kortsiktige fordringer		9 554	5 062
Pensjon	9	263	0
Sum fordringer		776 901	604 090
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	152 835	421 820
Sum omløpsmidler		929 736	1 025 910
Sum eiendeler		6 655 574	6 905 098

BALANSE FORTS.

EGENKAPITAL OG GJELD

Beløp i hele tusen

	NOTE	2017	2016
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8	-1 100	-1 100
Sum innskutt egenkapital		-1 100	-1 100
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	8	-105 898	-105 898
Sum opptjent egenkapital		-105 898	-105 898
Sum egenkapital		-106 998	-106 998
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Andre avsetninger for forpliktelser	10	-16 974	-21 650
Sum avsetning for forpliktelser		-16 974	-21 650
Annen langsiktig gjeld			
Mottatt depositum	11	-161 441	-162 337
Obligasjonslån	12	-4 300 000	-4 400 000
Sum annen langsiktig gjeld		-4 461 441	-4 562 337
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-114 266	-95 486
Skyldig offentlige avgifter		-3 447	-2 590
Skyldig til Statens vegvesen	13	-1 224 314	-1 285 369
Sertifikatlån	14	-700 000	-800 000
Annen kortsiktig gjeld	10	-28 134	-30 667
Sum kortsiktig gjeld		-2 070 161	-2 214 113
Sum gjeld		-6 548 576	-6 798 100
Sum egenkapital og gjeld		-6 655 574	-6 905 098

OSLO, 23. MARS 2017
STYRET I FJELLINJEN AS

ANNE-KARIN SOGN
Administrerende direktør

HÅKON A. EIDEM

SIRI HOV EGGEN

TIM A HOLMVIK

INGEBJØRG JOHANNESSEN

ASTRID C. LØKEN ØYEHAUG

MAI-LILL IBSEN

CATO HELLESJØ
Styreleder

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER

<i>Beløp i hele tusen</i>	2017	2016
Resultat før avskrivning på innkrevningsretten	2 726 374	2 439 456
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	28 414	25 630
Endring forpliktelse	-4 676	-4 731
Endring kundefordringer	-172 813	-2 722
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	17 104	-13 431
Endring i tidsavgrensninger	0	0
Endring i langsiktig gjeld	-895	9 615
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 593 508	2 453 817

KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGS-AKTIVITETER

Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 302	-1 474
Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler	-25 136	-28 400
Innbetaling ved salg av finansielle anleggsmidler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-26 438	-29 874

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGS-AKTIVITETER

Rekvirert fra Statens vegvesen	-2 636 055	-2 154 682
Utbetaling ved nedbetaling av lån	-1 500 000	-1 400 000
Innbetaling ved opptak av nye lån	1 300 000	1 300 000
Endring trekkfasiliteten	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-2 836 055	-2 254 682
Netto kontantstrøm for perioden	-268 985	169 261
Konter ved periodens begynnelse	421 820	252 559
Konter ved periodens slutt	152 835	421 820

Regnskaps- prinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

INNETEKTER

Passeringsinntekten regnskapsføres når de er opptjent, dvs. på passeringstidspunktet, til en verdi lik pris på passeringstidspunktet. Tilleggsavgifter inntektsføres netto, etter fratrukk for fratrukte tilleggsavgifter, på faktureringstidspunktet. Bompenger fra passeringer foretatt av utenlandske kjøretøy kreves inn av eksternt tjenesteleverandør EPC. Inntektsføring foretas på passeringstidspunktet.

KLASSIFISERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie og bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som ikke er bestemt til varig eie og bruk klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. Gjeld som har kortere tilbakebetalingstid enn ett år er klassifisert som kortsiktig gjeld. Øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig gjeld.

ANSKAFFELSESKOST

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet.

Renter knyttet til tilvirkning av eiendeler kostnadsføres. For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også

direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Driftsmidlenes tekniske og økonomiske levetid vurderes på hver balansedag. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Dette innebærer at utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres når det anses som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet, og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

Immaterielle eiendeler avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

NEDSKRIVNING AV ANLEGGSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Samme prinsipp gjelder immaterielle eiendeler.

REGNSKAPSFØRING AV INNKREVINGSRETTE

Stortinget vedtok Oslopakke 3 den 13. mars 2008. Oslopakke 3 er en finansieringsplan for å finansiere en forsert utbygging av hovedveinett, kollektivnett og driftstiltak for kollektivtrafikk. Oslopakke 3 ble reforhandlet i 2016, og i Stortingsproposisjon 86S (2016-2017), vedtatt i juni 2017, forlenges Fjellinjens mandat for bompengeneinnkreving til 2036. Selskapet har inngått avtale med Samferdselsdepartementet (Bompenggeavtalen) om administrasjon av innkreving av bompenger i henhold til Stortingets vedtak.

Aktivert innkrevingsrett representerer en mellomfinansiering knyttet til Oslopakke 3. Fjellinjen aktiverer innkrevingsretten som en immateriell eiendel i balansen basert på årlig tildeling over statsbudsjettet. Aktivert innkrevingsrett aktiveres med bakgrunn i fullmakten gitt i statsbudsjettet. Ved årets slutt avskrives innkrevingsretten med årets resultat.

FORDRINGER

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Kundefordringer som ikke er betalt og oversendt inkasso vurderes før konstatering av tap og avskrivning. Avsetning til tap baseres på historisk løsningsgrad og erfaring, og beregnes på den totale fordringsmassen, inkludert opptjente ikke fakturerte inntekter.

FJERNINGSKOSTNADER

Fjellinjen avsetter for fremtidige fjerningskostnader av bomstasjonsutstyr. Forpliktelsen følger prosjekt og finansieringsavtaler mellom selskapet og Statens vegvesen, datert 27. november 2017. Fjellinjen skal finansiere alle kostnader ved fjerning av innkrevingsutstyret og istandsetting av veien. Avsetningen bygges gradvis opp ved resultatføring i takt med driftsmidlets økonomiske levetid. Selskapet anslår at fjerning av dagens bomstasjoner vil skje etter utløpet av innkrevingsperioden (etter 2036). Selskapet avsetter for fjerningskostnader frem til og med år 2036. Prinsipp om beste estimat for fremtidig fjerningskostnad ligger til grunn, og er basert på innhentede priser for fjerning av bomstasjoner justert med Norges Banks inflasjonsmål.

OBLIGASJONSLÅN

Fjellinjen har i henhold til statsbudsjettet fullmakt til å lånefinansiere utbetalinger under Oslopakke 3. Dette er opptak av lån, som følge av utbetaling til Statens vegvesen, som skal dekkes inn gjennom fremtidige bompenger. Der hvor selskapets lån er tatt opp til flytende rente, vil lånene sikres i henhold til selskapets finanspolicy ved å inngå rentebytteavtaler hvor man betaler fast rente og mottar flytende rente.

BALANSEFØRTE DERIVATKOSTNADER (RENTEBYTTEAVTALE)

Selskapet regnskapsfører rentebytteavtaler som kontantstrømsikring. Endringer i virkelig verdi av sikringsinstrumentene regnskapsføres ikke. Dette innebærer løpende resultatføring av flytende rente og resultatet av rentebytteavtalene under rentekostnader.

POSTER I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjon i utenlandsk valuta regnskapsføres til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

PENSJONER

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikrings-selskap, med unntak av AFP-ordningen. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Innskuddsordning

Ved innskuddsordning betaler selskapet innskudd til et forsikrings-selskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesordning

En ytelsesordning er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer som alder, antall år

i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesordningen er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjenings-tid. Det samme gjelder estimatavik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor). Ytelsesordningen ble lukket 01.09.2009.

SKATT OG AVGIFT

Selskapet har ikke økonomisk overskudd som formål og er fritatt for skatteplikt. Selskapet er registrert som avgiftspliktig da deler av selskapets virksomhet er avgiftspliktig. Bompenger er unntatt fra merverdiavgift.

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Noter

NOTE 1 Driftsinntekter

<i>Beløp i hele tusen</i>	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter		
Avtalepasseringer	2 586 660	2 336 863
Fullprispasseringer	458 128	431 162
Sum passeringsinntekter	3 044 788	2 768 025
Andre inntekter	56 747	56 214
Sum driftsinntekter	3 101 535	2 824 239

Selskapets inntekter for 2017 omfatter innkrevingen av bompenger i henhold til avtale med Statens vegvesen.

Andre inntekter omfatter tilleggsavgift, purregebyr, miljøgebyr og utstedergodtgjørelse.

Der Fjellinjens egne kunder har passert i andre bompengeanlegg forestår Fjellinjen innkreving av passering-savgift for disse passeringene gjennom AutoPASS-systemet. For denne tjenesten mottok Fjellinjen en godtgjørelse på NOK 23,2 millioner i 2017 mot en tilsvarende godtgjørelse på NOK 21,2 millioner i 2016. Denne godtgjørelsen skal blant annet dekke selskapets kredittrisiko knyttet til innkreving av etterskuddsfakturerte passeringer.

NOTE 2 Lønnskostnader, antall ansatte godtgjørelse, lån til ansatte m.m.

LØNNSKOSTNADER

<i>Beløp i hele tusen</i>	31.12.2017	31.12.2016
Lønninger	25 682	30 557
Arbeidsgiveravgift	4 953	4 420
Pensjonskostnader	3 127	1 605
Andre ytelser	1 938	2 215
Sum	35 700	38 797

Gjennomsnittlig antall årsverk: 54,25

Antall årsverk eksklusiv ansatte i permisjon og inkludert innleide utgjorde 57,6 pr 31.12.2017.

Antall fast ansatte i Fjellinjen pr 31.12 var 53 ansatte hvorav 24 kvinner og 29 menn.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

<i>Beløp i hele tusen</i>	Daglig leder	Styret
Lønn/ styrehonorar	1 390	957
Pensjonsutgifter	92	
Annen godtgjørelse	19	

Selskapets daglige leder og styret er ikke omfattet av noen bonusordning. Daglig leder har oppsigelsestid på 3 måneder med lønn i oppsigelsesperioden samt avtale om 9 måneder etterlønn ved oppsigelse fra selskapet. Det er ikke utstedt lån eller sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2017 utgjør NOK 0,3 millioner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med NOK 0,018 millioner. Alle beløp opplyst er eksklusiv merverdiavgift.

NOTE 3 Immaterielle eiendeler/Aktivert innkrevingsrett

AKTIVERT INNKREVINGSRETT OSLOPAKKE 3

<i>Beløp i hele tusen</i>	Bevilgning drift	Bevilgning lån	Bevilgning total	Innkrevd/ avskrivning	Balansført bevilgning
Aktivert innkrevingsrett før 2017	18 332 728	5 850 000	24 182 728	18 406 288	5 776 440
Aktivert innkrevingsrett i 2017	2 575 000	0	2 575 000	2 726 374	-151 374
Totalt	20 907 728	5 850 000	26 757 728	21 132 662	5 625 066

For innkrevingsretten knyttet til Oslopakke 3 er det per 31.12.2017 aktivert samlet innkrevingsrett/bevilgning på NOK 26 758 millioner, hvorav NOK 21 133 millioner er innkrevd og avskrevet.

Anskaffelseskosten på innkrevingsretten er målt til faktiske tildelinger til Statens vegvesen knyttet til Oslopakke 3. Avskrivningen på innkrevingsretten følger årets resultat så lenge 100 % skal tildeles vegprosjekter. Dersom inntjeningen blir større enn totale rekvireringer fra Statens vegvesen vil aktivert innkrevingsrett avskrives til 0 og resterende oppføres som gjeld til Statens vegvesen.

NOTE 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i hele tusen

	Brikker	Sentralsystem	Innkrevningsutstyr	WEB	Aktivert Immaterielle eiendeler APP	Bruksrett innkrevningsutstyr	Software	SUM
Ansaffelseskost 01.01	183 646	34 689	54 214	5 233	262	375	517	278 936
=+ Tilgang ved kjøp i året	18 208	3 589		805	641	1 770	124	25 136
Ansaffelseskost 31.12	201 855	38 278	54 214	6 037	902	2 145	642	304 073
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01	132 070	34 689	7 414	5 098	10	0	38	179 318
=+ Årets ordinære avskrivninger	18 079	-	7 858	135	124	355	114	26 664
Akk. av- og nedskrivning 31.12	150 150	34 689	15 272	5 233	133	355	152	205 983
Regnskapsmessig verdi 31.12	51 705	3 589	38 943	804	769	1 790	490	98 090
Økonomisk levetid	5 år	7 år	5 år	7 år	2 år	7 år	5 år	
Årets ordinære avskrivningssats (%)	20	14,3	20	14,3	50	14,3	20	

Aktivert innkrevningsutstyr

Innkrevningsutstyr balanseføres som immateriell eiendel. Statens vegvesen eier bomstasjonene og tilhørende innkrevningsutstyr. Selskapet betaler for innkrevningsutstyr som er anskaffet og eid av Statens vegvesen. Som innkrevningsutstyr regnes elektroniske brikker og IT-utstyr til bruk i innkrevningen og anlegg i tilknytning til de automatiserte bomstasjonene. Som motytelse for betaling av innkrevningsutstyret oppnår selskapet en rettighet til bruk av innkrevningsutstyret. Rettigheten til bruk av innkrevningsutstyret og brikker avskrives lineært over utstyrets levetid.

Aktivert sentralsystem

Sentralsystem balanseføres som immateriell eiendel. Statens vegvesen eier systemet, som er nødvendig for å lese brikker, verifisering av bildepasseringer, behandle informasjon fra brikker og bilder, fakturere bilister og fakturerer. Fjellinjen har en rett til å bruke sentralsystemet i innkrevningsperioden. For å sammenstille kostnaden ved bruk av innkrevningsutstyret og sentralsystemet med fremtidige inntekter, aktiveres dette i balansen som immaterielle eiendeler.

Nytt sentralsystem

I 2015 var det planlagt lansert nytt sentralsystem for bompengesektoren. Utvikling av nytt sentralsystem ble gjennomført av Vegdirektoratet, men Fjellinjen hadde en andel av denne investeringen. I 2015 hevet Vegdirektoratet kontrakten med valgt utviklingspartner og Fjellinjens balanseførte utviklingskostnader knyttet til dette prosjektet ble nedskrevet i sin helhet i 2015. I etterkant av kontrakthevingen har både Statens vegvesen og utviklingspartner reist krav om erstatning fra den annen part. Fjellinjen har ikke avsatt ytterligere kostnader i forbindelse med denne saken.

Web - fjellinjen.no

Websiden balanseføres som immateriell eiendel med bakgrunn i at den er identifiserbar og kontrolleres av Fjellinjen. Utviklingskostnadene kan måles pålitelig og er gjenstand for aktivering. Websiden bidrar til at passeringer fra Fjellinjens egne kunder og fra bilister uten avtale blir betalt, og gir vesentlig informasjon til bilister som kundeservice ellers måtte fremskaffe på alternativ måte.

NOTE 5 Varige driftsmidler

<i>Beløp i hele tusen</i>	Påkostning leide lokaler	Kontor- maskiner	Inventar driftsløsøre	Biler	SUM
Anskaffelseskost 01.01, inkl oppskr. fra før 1999	7 012	15 761	6 217		28 991
Tilgang		683	32	587	1 302
Avgang					30 292
Anskaffelseskost 31.12	7 012	16 445	6 249	587	30 292
Akk. ordinære avskrivninger 01.01	6 370	13 597	5 893	0	25 861
Årets ordinære avskrivninger	409	1 109	211	20	1 750
Akk. av- og nedskrivning 31.12	6 779	14 707	6 105	20	27 610
Regnskapsmessig verdi 31.12	233	1 738	144	567	2 682
Økonomisk levetid	5 år	3 år	5 år	7 år	
Årets ordinære avskrivningssats (%)	20	33,3	20	14,3	

NOTE 6 Kundefordringer

<i>Beløp i hele tusen</i>	31.12.2017	31.12.2016
Registrerte fordringer	606 725	524 133
Avsatt for imøtegåelse av fremtidige tap på krav	-165 537	-163 545
Sum netto fakturerte krav	441 188	360 588
Opptjent, ikke fakturert inntekt	325 896	238 440
Sum	767 084	599 028

Kundefordringer består av fakturerte fordringer som ikke er forfalt, fordringer som er forfalt samt fordringer som er oversendt inkasso. Fordringer oversendt inkasso vurderes i samarbeid med inkassobyrå før konstatering av tap og avskrivning. Avsetning til tap baseres på historisk løsningsgrad og erfaring, og beregnes på den totale fordringsmassen, inkludert opptjente ikke fakturerte inntekter.

Av registrerte fordringer utgjør fordringer på andre bompengeselskaper i forbindelse med passeringer i AutoPASS-systemet NOK 21,9 millioner pr. 31.12.2017, mot NOK 14,7 millioner pr. 31.12.16. Det er ikke forventet tap på fordringer mot andre bompengeselskap.

NOTE 7 Bundne bankinnskudd

<i>Beløp i hele tusen</i>	31.12.2017	31.12.2016
Skattetrekkmidler	3 615	3 416

Bundne midler pr 31.12.2017 dekker skyldig forskuddstrekk pr 31.12.2017 på NOK 1,4 millioner.

NOTE 8 Egenkapital

ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL

<i>Beløp i hele tusen</i>	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 01.01.2017	1 100	105 898	106 998
Årets resultat	-	-	-
Egenkapital pr. 31.12.2017	1 100	105 898	106 998

Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på NOK 1.100.000,- består av 66 A-aksjer à NOK 10.000,- og 44 B-aksjer à NOK 10.000,-. Oslo kommune eier A-aksjene og Akershus fylkeskommune eier B-aksjene. Alle aksjer har like rettigheter. Det er ifølge selskapets vedtekter ikke gitt adgang til å utbetale utbytte.

Annen Egenkapital

Ved avvikling av selskapet skal den innbetalte aksjekapitalen, justert med 80 % av endringen i konsumprisindeksen regnet fra aksjekapitalens tidspunkt for innbetaling (verdistigningen), tilbakebetales aksjonærene. Per 31.12. 2017 er verdistigningen beregnet til NOK 0,9 millioner og inngår som en del av selskapets annen egenkapital. Øvrig annen egenkapital skal tilfalle Oslopakke 3.

NOTE 9 Pensjonsforpliktelser

NETTO PENSJONSKOSTNAD

<i>Beløp i hele tusen</i>	2017 Ytelse
Nåverdi av årets opptjening	62
Kapitalkostnad av tidligere opptjente pensjoner	37
Avkastning på midler	-62
Administrasjonskostnader	64
Periodisert arbeidsgiveravgift	15
Resultatført estimatavvik	0
Pensjonskostnad	116

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapet har både innskuddsordning og ytelsesordning for sine ansatte. Selskapets innskuddsordning er organisert i henhold til krav om innskuddspensjon. Den innskuddsbaserte ordningen omfatter 60 ansatte og kostnadene for regnskapsåret 2017 knyttet til denne ordningen er NOK 2,6 millioner.

Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning omfatter i alt 2 aktive medlemmer og 4 pensjonister. Alle uførepensjonistene i avtalen har fått utsendt fripoliser for sin uførepensjon. Uførepensjon utbetales fra fripolise og ikke fra den kollektive avtalen, men de er fremdeles medlem av den kollektive avtalen og dermed opptjener alderspensjon. På bakgrunn av denne endringen er både pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser i den kollektive pensjonsavtalen redusert.

NOTE 9 Pensjonsforpliktelser forts.

NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

Beløp i hele tusen

	31.12.2017		Sikret ordning	31.12.2016	Usikret 31.12.2016	
	Sikret	Sum	31.12.2016	Innskudd	Gave inkl. aga	Sum
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse (-)	-1 325	-1 325	-1 776	-3 241	-38	-5 055
Pensjonsmidler	1 280	1 280	2 049	3 609	0	5 659
Netto forpliktelse	-46	-46	273	369	-38	604
Arbeidsgiveravgift	-6	-6	0	0	0	0
Faktisk forpliktelse	-52	-52	273	369	-38	604
Ikke resultatført estimatawik (inkl. aga)	315	315	-12	0	0	-12
Balanseført pensjonsforpliktelse (-)	263	263	261	369	-38	592

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Beløp i hele tusen

	31.12.2017	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,25 %
G-regulering	2,25 %	2,00 %
Pensjonsregulering	0,40 %	0,00 %
Avkastning på midler	4,00 %	3,00 %

Forutsetningene pr 31.12.2017 er i henhold til Norsk Regnskapsstiftelses Pensjonsforutsetninger (september 2017).

NOTE 10 Avsetning for forpliktelse og kortsiktig gjeld

FJERNINGSFORPLIKTELSE

<i>Beløp i hele tusen</i>	2017	2016
Inngående balanse 1.1	1 983	1 743
Årets fjerningskostnad	0	0
Estimatendring	240	240
Fjerningsforpliktelse 31.12	2 223	1 983

Fjellinjen avsetter for fremtidige fjerningskostnader av bomstasjonsutstyr. Forpliktelsen følger av tilleggsavtale mellom selskapet og Statens vegvesen, datert 3. juli 2006. Fjellinjen skal finansiere alle kostnader ved fjerning av innkrevingsutstyret og istandsetting av veien.

Avsetningen bygges gradvis opp ved resultatføring i takt med driftsmidlets økonomiske levetid. Selskapet anslår at fjerning av dagens bomstasjoner vil skje etter utløpet av innkrevingsperioden (etter 2036). Selskapet avsetter for fjerningskostnader frem til og med år 2036. Prinsipp om beste estimat for fremtidig fjerningskostnad ligger til grunn, og er basert på innhentede priser for fjerning av bomstasjoner justert med Norges Banks inflasjonsmål.

DERIVATGJELD

<i>Beløp i hele tusen</i>	2017	2016
Inngående balanse 1.1	19 667	24 583
Reduksjon derivatgjeld	4 916	4 916
Derivatgjeld 31.12	14 750	19 667

I 2011 ble det inngått rentebytteavtaler fra flytende til fast rente for å sikre fremtidige kontantstrømmer (rentebetalingen). Tidsforskyvning i låneopptak i perioden 2011 til 2013, medførte ineffektivitet i sikringen på grunn av at det er inngått sikring for høyere beløp enn faktisk låneopptak. Utsettelse av tidspunkt for oppstart av rentebytteavtale ble kompensert gjennom høyere fast rente under kontrakten. Kompensasjon ble per 31.12.2013 balanseført under avsetninger for forpliktelser med NOK 34,4 millioner som amortiseres over restlevetiden på 7 år og føres mot andre finanskostnader med et årlig beløp på NOK 4,9 millioner.

Husleiekontrakt

Fjellinjen har inngått ny kontrakt for leie av lokaler som løper fra 01.06.2018. Gjenværende forpliktelse for lokalene i St. Olavsgt. 28 for perioden 01.06.2018 - 30.04.2019 NOK 6,2 millioner er kostnadsført i regnskapet for 2017 og fremkommer som annen kortsiktig gjeld i regnskapet pr. 31.12.2017.

NOTE 11 Mottatt depositum

Mottatt depositum for utleverte elektroniske brikker utgjør pr 31.12.2017 NOK 161 millioner og pr 31.12.2016 NOK 162 millioner. Ved opphør av avtale for den aktuelle brikke skal depositumet tilbakebetales.

NOTE 12 Obligasjonslån og rentesikring

Forfallsdato	Beløp	Betingelser ved opptak	Fast rente	+Margin	FRN rente
<i>Beløp i hele tusen</i>					
Mar 2018	400 000	N3mnd+0,25%		0,250 %	1,080 %
Sep 2018	500 000	N3mnd+0,3%		0,300 %	1,130 %
Des 2019	500 000	N3mnd+0,41%		0,410 %	1,240 %
Sep 2020	500 000	N3mnd+0,65%		0,650 %	1,500 %
Des 2020	500 000	N3mnd+1,05%		1,050 %	1,820 %
Sep 2021	200 000	N3mnd+0,355%		0,355 %	1,185 %
Sep 2022	700 000	Fast	2,780 %		
Sep 2023	600 000	Fast	4,960 %		
Des 2024	400 000	Fast	4,700 %		
Sum	4 300 000				

Selskapet har per 31.12.2017 en langsiktig rentebærende gjeld på NOK 4 300 millioner. Lånene nedbetales ikke løpende, men nedbetales i sin helhet ved forfall. Fjellinjen har valgt en sikringspolicy som tilsier at en vesentlig del av rentebærende gjeld rentesikres med fastrente. Pr. 31.12.2017 var 81 % av Fjellinjens rentebærende gjeld sikret til fastrente.

Selskapet benytter rentebytteavtaler som sikringsinstrument. Disse behandles som kontantstrømsikring for å redusere variabilitet i kontantstrømmer knyttet til flytende renter. Selskapet vurderer sikringen som effektiv og har valgt å ikke balanseføre verdiendringen på rentebytteavtalene over resultatet.

Motpart	Hovedstol	Startdato	Sluttdato	Motta	Betale
<i>Beløp i hele tusen</i>					
Nordea	200 000	28/09/2015	28/09/2020	N3Mnd	3,219 %
DNB	500 000	26/06/2015	28/12/2020	N3Mnd	N6Mnd-0,055%
Nordea	500 000	27/12/2013	26/12/2020	N6Mnd	5,138 %
DNB	500 000	16/06/2015	16/12/2021	N3Mnd	N6Mnd-0,055%
Nordea *	500 000	16/06/2016	16/12/2027	N6Mnd	3,364 %
Swedbank	600 000	19/10/2011	15/09/2023	4,960 %	N6Mnd+0,905%
Nordea	600 000	15/09/2011	15/09/2023	N6Mnd	4,505 %
DNB	400 000	15/12/2011	16/12/2024	4,700 %	N6Mnd+0,92%
Nordea	400 000	15/12/2011	16/12/2024	N6Mnd	4,480 %
DNB	500 000	16/12/2014	18/12/2028	N3Mnd	3,512 %
DNB	250 000	16/12/2014	16/12/2030	N3Mnd	3,501 %
DNB	400 000	28/09/2015	28/12/2032	N3Mnd	3,571 %

*) Sikringsavtale med startdato 16.06.2016 vil konverteres til N3Mnd pr. 16.12.2021

Virkelig verdi av rentebytteavtaler er negativ og utgjør pr. 31.12.2017 NOK - 394,2 millioner. Gjennomsnittlig rentesats for 2017 er 3,74 %.

NOTE 13 Skyldig til Statens vegvesen

<i>Beløp i hele tusen</i>	2017	2016
Skyldig og avsatt tildeling per 01.01	1 285 370	606 052
Tildelt prosjekter i henhold til statsbudsjett	2 575 000	2 834 000
Utbetalt hittil i år	-2 636 055	-2 154 682
Skyldig til Statens vegvesen 31.12*	1 224 315	1 285 370

* Fjellinjen kan ikke stifte gjeld utover de lånerammer Stortinget har vedtatt, ei heller for å møte rekvirering av bompengemidler fra Statens vegvesen.

For regnskapsåret 2017 har Statens vegvesen rekvirert NOK 2 636 millioner. Bevilgningen til Oslopakke 3 for 2017 utgjorde NOK 2 575 millioner. Akkumulert bevilgede bompenger, som ikke er rekvirert av Statens vegvesen, er bokført som gjeld til Statens vegvesen. I 2017 er denne gjelden redusert med NOK 61 millioner.

NOTE 14 Sertifikatlån

KORTSIKTIGE LÅN

<i>Beløp i hele tusen</i>	Beløp	Rentevilkår	Løpetid
Sertifikatlån	400 000	Fast 0,89 %	Feb 2018
Sertifikatlån	300 000	Fast 1,19 %	Apr 2018
Kassakreditt*	-	Nibor 1 mnd + 1,0 %	Des 2021
Kortsiktige lån pr. 31.12	700 000		

* Fjellinjen har pr. 31.12.2017 en ubenyttet kassakreditt med ramme på NOK 500 millioner.

Revisors beretning

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway
Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Fjellinjen AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Fjellinjen AS' årsregnskap som viser et resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvissende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvissende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (DTTL), its network of member firms, and their related entities (DTTs), and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

Deloitte.

side 2

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste uttalelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvissende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet med det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Deloitte.

side 3

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppgaver (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppgaver som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppgaver (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppgaver som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at Fjellinjen har brukt og forvaltet selskapets midler i samsvar med bestemmelsene i Bompengavtalen (avtale om bompenginnkreving inngått med Samferdselsdepartementet 15. august 2017) og Prosjekt- og Finansieringsavtaler inngått med Vegdirektoratet.

Oslo, 23. mars 2018
Deloitte AS

Grete Elgæen
statsautorisert revisor

fjellinjen.no

Vi gjør reisen enkel